

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ingrid Torsnes, 5557 2320

Vår dato
26.09.2013
Deres dato

Vår referanse
2013/6919 471
Deres referanse

BIR Avfallsenergi AS
Postboks 6004 Postterminalen
5892 BERGEN

Rapport fra revisjon 13. og 14. august 2013

Rapportnummer: 2013.001.R.FMHO

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Ingrid Hitland

Fra Fylkesmannen i Hordaland:
Kjell Kvingedal
Ingrid Torsnes

Fra Miljødirektoratet
Bernt Ringvold

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble presentert hos BIR Avfallsenergi AS under sluttmøtet for revisjonen 20. september 2013.

Fylkesmannen i Hordaland fant 3 avvik og 3 anmerkninger under revisjonen.

Avvik

- Internkontrollen har mangler
- Mottakskontrollen av avfall fungerer ikke tilfredsstillende
- BIR Avfallsenergi overskrider utslippskrav

BIR Avfallsenergi AS må sende en skriftlig bekreftelse innen 1. april 2014 på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Med hilsen

Kjell Kvingedal e.f.
miljøvernssjef

Ingrid Torsnes
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr.: 985 843 023	Eies av: 985 825 408
Besøksadresse: Fanaveien 219	Telefon: 815 33 030
Bransjenr. (NACE-kode): 38.210	E-post: ingrid.hitland@bir.no

Kontrollert anlegg

Navn: BIR Avfallsenergi AS	Anleggsnr.: 1201.0113.01
Adresse: Postboks 6004 Postterminalen	Anleggsaktivitet: Avfallsforbrenning
Kommune: Bergen	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 23.04.2007	Tillatelse sist oppdatert: 03.12.2012

2. Revisjonens omfang

Rapporten er utarbeidet etter en revisjon ved BIR Avfallsenergi AS i perioden 13.-14. august 2013, og med sluttmøte 20. september 2013.

Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år. Revisjonen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen.

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende og om virksomheten har en tilfredsstillende styring med aktiviteter og utstyr som har betydning for det ytre miljø. Fylkesmannen har blant annet undersøkt om

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved

- å granske dokumenter
- å intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- å dobbeltsjekke ved stikkprøvekontroll at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema:

- internkontroll
- risikovurdering
- avvikshåndtering
- utslippskontroll luft
- utslippskontroll vann
- mottakskontroll avfall
- oppfølging rapport om kartlegging av miljøgifter rundt avfallsforbrenningsanlegget
- dokumentasjon på innhold og disponering av bunnslagg og flyveaske

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter revisjonen

BIR Avfallsenergi AS plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må BIR Avfallsenergi AS innen 1. april 2014 sende en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon som viser at avvikene er rettet.

4. Varsel om tvangsmulkt

Dersom vi ikke får skriftlig tilbakemelding med dokumentasjon på at avvikene er rettet innen 1. april 2014, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

Vedtaket om tvangsmulkt må betales dersom Fylkesmannen ikke har fått skriftlig bekreftelse på at avvikene er rettet innen fristen.

En eventuell tvangsmulkt vil være på 50 000 kroner.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Gebyr for revisjonen

BIR Avfallsenergi AS er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3, jf. varselbrev fra Fylkesmannen datert 24. mai 2013. Dette betyr at dere skal betale 81 100 kroner i gebyr for den gjennomførte revisjonen. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for revisjon som flerdagstilsyn. Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker etter at denne rapporten er mottatt. Klagen skal være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen.

Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten på www.norskeutslipp.no og Fylkesmannen i Hordaland sin postjournal på www.fylkesmannen.no/hordaland, jf. offentligloven.

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1: Internkontrollen har mangler

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6 og 7

Kommentarer:

Risikovurdering og handlingsplan for ytre miljø

Virksomheten har gjennomført risikovurderinger, men denne omfatter ikke ytre miljø. Det er gjort vedtak om at en overordnet risikovurdering som inkluderer ytre miljø, men denne var ikke gjennomført ved revisjonstidspunktet. En risikovurdering skal kartlegge problem og farer for utslipp til ytre miljø og inneholde handlingsplaner og tiltak for å redusere risikoen. Risikovurderingen skal omfatte alle aktiviteter som kan føre til forurensning av vann, grunn og luft.

Avvik

Virksomheten har etablert et avvikssystem som blir brukt, men det er ingen skriftlig beskrivelse for hva som er et avvik. Dette kan føre til at man ikke har en felles forståelse av hva som er et avvik. Noen rapporterer og noen rapporterer ikke på samme hendelse.

Avvik 2: Mottakskontrollen av avfall fungerer ikke tilfredsstillende

Avvik fra: Tillatelsen punkt 3.1
Avfallsforskriften § 10-5

Kommentarer:

Etter tillatelsen punkt 3.1 skal det dokumenteres at avfall som mottas til forbrenning oppfyller kriteriene for avfallskvalitet. Avfall som ikke oppfyller kriteriene skal avvises. Det ble ikke ført statistikk på avviste biler. Virksomheten gjennomfører mottakskontroll ved visuell eller fysisk kontroll. Etter rutinen for mottakskontroll skal fysisk kontroll gjennomføres minst 1-2 ganger per uke.

Den fysiske kontrollen blir utført av en ansatt, og når vedkommende har ferie blir denne ikke gjennomført. Stikkprøvekontrollen utføres bare i tidsrommet 07.00 – 15.00 på arbeidsdager, mens anlegget er åpent for mottak av avfall hele døgnet og i helgene. En av utfordringene for den fysiske kontroll er plassmangel utenfor lukene inn til bunkeren. De fleste stikkprøvekontrollene blir gjennomført som visuell kontroll, og denne avdekker for eksempel ikke småelektronikk.

Avvikene for mottakskontrollen ble ikke registrert i det ordinære avvikssystemet.

Avvik 3: BIR Avfallsenergi AS overskrider utslippskrav

Avvik fra: Tillatelsen punkt 2.2
Avfallsforskriften § 10-15

Kommentarer:

Ved gjennomgang av rapporterte utslippsdata for 2012 fremkommer det overskridelse av utslippskravene til luft for parameterne HCL (1gang), NO_x (1 gang) og SO₂ (27 ganger). I 2013 frem til revisjonstidspunktet er det rapportert 6 overskridelser av SO₂. Det er i hovedsak oppgitt to grunner for overskridelsene. Dette er tekniske problemer og/eller avfallets sammensetning.

Hendelsene er avvikshåndtert av BIR Avfallsenergi AS og rapportert til Fylkesmannen. Overskridelsene som skyldes tekniske problemer er håndtert og avvikene rettet, men vi ønsker en nærmere redegjørelse for hvilke tiltak som gjøres når det gjelder avvik som skyldes avfallets sammensetning, jf. avvik 2.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Bunkeren i anlegget er for liten for optimal drift. Avfallet som går i ovnen er for ensartet. Næringsavfallet blir ikke godt nok blandet med husholdningsavfallet. Dersom bunkeren var større kunne man blande avfallet bedre og få lavere utslippsverdier. Større bunker vil også redusere behovet for mellomlagret restavfall.

Anmerkning 2

Det ble i 2007 og 2008 gjort moseundersøkelser på noen lokaliteter rundt energianlegget i Rådalen. Disse prøvene viste at verdiene stort sett lå på samme generelle nivå som bakgrunnslokaliteten i Samnanger. En lokalitet viste markert høyere verdier for krom, arsen, bly og dioksiner. Dette kan skyldes andre utslippskilder enn BIR Avfallsenergi AS.

Det er betydelig usikkerhet knyttet til både resultatene fra sprednings- og avsetningsberegningene og moseanalysene. Ved å gjøre nye moseanalyser og mer detaljerte spredningsberegninger vil usikkerheten reduseres. Et alternativ til moseanalyse kan være nye analyser på tidligere lokaliteter for jordprøver.

Anmerkning 3

Et defekt skap gjør at linje 1 bare har en støttebrenner. Etter avfallsforskriften kapittel 10, vedlegg IX skal hver linje ha minst en støttebrenner, og kravet er en temperatur på minst 850 grader i minst 2 sekunder. Det ble påpekt at det var usikkert om man klarte å oppnå denne temperaturen ved oppstart av ovnen, og før man startet brenning av avfall når det bare var en støttebrenner.

9. Andre forhold

Søknad om brenning av BA-avfall

Virksomhetens har søkt om endring av utslippstillatelsen der man ønsker å brenne inntil 20 000 tonn ulike typer bygg- og anleggsavfall. Søknaden er under behandling hos Fylkesmannen.

Basiskarakterisering

Basiskarakterisering av bunnaksen er utført i 2006. Det er satt i gang arbeid med ny basiskarakterisering. Denne vil foreligge i 2014.

Etablering av Rå miljøpark

Det er satt ned en arbeidsgruppe med aktuelle aktører på industriområdet. Et av målene er en felles reguleringsplan.

Utviklingstrekk

Siden forrige tilsyn i 2009 har BIR Avfallsenergi AS etablert en ny forbrenningslinje med nyere renseteknologi og lavere utslippsverdier. Miljøstyringen ved anlegget er videreutviklet med fokus på utslippskontroll.

Virksomheten har behov for mellomlagring av avfall under revisjonsstans av ovnene. Dette næringsavfallet balles nå før mellomlagring, slik at man unngår forsøpling i nærområdet.

10. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 12. juni 2013: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 13. august 2013: Informasjon fra Fylkesmannen om gjennomføringen av revisjonen.
- Intervjuer og verifikasjoner 13.-14. august 2013
  - 10 personer ble intervjuet
  - befaringer til følgende steder
    - Energianlegget
    - To lokaliteter for moseprøver på Skeie
- Avsluttende møte 20. september 2013: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

11. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for revisjonen var:

- Forurensningsloven
- Avfallsforskriften
- Internkontrollforskriften
- Utslippstillatelsen fra Fylkesmannen datert 3. desember 2012

- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for det ytre miljø

VEDLEGG 1

Deltagere ved Fylkesmannens revisjon ved BIR Avfallsenergi AS, 13. - 14. august 2013

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Navn	Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Ingrid Hitland	Daglig leder	x	x	x	x
Steinar Nævdal	Styreleder		x	x	
John Arvid Nilsen	HMS-leder	x	x	x	x
Øyvind Underdahl Holm	Rådgiver ytre miljø	x	x	x	x
Erlend Ragnvaldsen	Markeds- og logistikkansvarlig	x	x	x	x
Jan Egil Bredsten	Driftssjef	x	x	x	x
Stig Høgholm	Driftsleder skift	x	x	x	
Bjarte Iversen	Vedlikeholdsleder	x	x	x	
Eivind Høie	Skiftoperatør			x	
Villy R. Pedersen	Vektoperatør			x	
Mette Nygård Havre	Kommunikasjonssjef		x		x

Fylkesmannen sin revisjonsgruppe:

Kjell Kvingedal, revisjonsleder

Ingrid Torsnes, saksbehandler

Miljødirektoratet

Bernt Ringvold